

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **R. V.**, zastoupený Mgr. Petrem Kaustou, advokátem se sídlem Čs. Legií 1719/5, Ostrava – Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 9. 2012, č. j. MSK 97756/2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 10. 2014, č. j. 58A 53/2012 – 32,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 10. 2014, č. j. 58A 53/2012 – 32, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Ostravy (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 11. 7. 2012, č. j. SMO/227352/12/DSC/Van. Správní orgán prvního stupně uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Měl se ho dopustit tím, že dne 3. 3. 2012 v 11:40 při řízení motorového vozidla na Ruské ulici v Ostravě-Vítkovicích neměl za jízdy rozsvícena potkávací světla nebo světla pro denní svícení a současně použil přední světla do mlhy, ačkoliv nebyla mlha, nesněžilo ani hustě nepršelo (viz § 32 odst. 1 a 4 zákona o silničním provozu). Za tento přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 1.500 Kč a paušální náhrada nákladů řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Ostravě. Upozornil, že od samého počátku nesouhlasí s tím, že by se dopustil jednání, které je mu kladeno za vinu. Žalovanému vytýkal, že učinil závěry o skutkovém stavu výhradně z výpovědí dvou svědků – zasahujících policistů. Zcela však pominul rozpory v jejich výpovědích. Oba svědci

nebyli schopni dohodnout se, jakého přestupku se žalobce dopustil. Podle jednoho z nich svítil pouze obrysovými a mlhovými světly, přičemž tato skutečnost byla důvodem pro zastavení žalobce. Druhý z nich uvedl, že žalobce svítil pouze mlhovými světly. Dále uvedl, že mu jeho kolega sdělil, že se žalobce přestupku dopustil pouze tím, že použil mlhová světla za nesnížené viditelnosti. Žalovaný i správní orgán prvního stupně se spokojili s tím, že se jedná o policisty, o jejichž důvěryhodnosti nelze pochybovat. Nezohlednili skutečnost, že žalobce podal na jednoho z policistů stížnost pro žádost o úplatek. Existuje proto motiv jejich nepravdivé výpovědi. Svědci si přitom ani nevzpomněli, který z nich v ten den řídil služební vozidlo. Žalovaný měl věnovat větší pozornost tomu, zda se výpovědi policistů shodují. Rozpor v otázce, jaký přestupek žalobce spáchal, je zcela zásadní, protože má vliv i na právní kvalifikaci protiprávního jednání. Žalobce byl obviněn z přestupku spočívajícího v porušení obou povinností podle § 32 odst. 1 a 4 zákona o silničním provozu. Takový postup je ovšem nesprávný. V žalobě dále namítal podjatost úřední osoby.

[3] Krajský soud žalobu zamítl. Ve vyjádřeních svědků neshledal rozpory, které by zpochybnily věrohodnost jejich tvrzení. Oba svědci shodně tvrdili, že žalobce měl rozsvícena světla do mlhy a neměl rozsvícena potkávací světla. Kdo ze svědků řídil vozidlo, není rozhodující pro zjištění, jakými světly žalobce v inkriminované situaci svítil. Krajský soud souhlasil se závěry správních orgánů o věrohodnosti svědeckých výpovědí a důvěryhodnosti daných policistů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 8 As 100/2011 – 70). K otázce nesprávného svícení oba svědci vypovídali shodně. Na výsledku věci neměli jakýkoliv zájem, vykonávali pouze svoje služební povinnosti. Jejich výpovědi nezpochybňuje ani stížnost žalobce na jejich postup. Žalobce při ústním jednání v řízení před krajským soudem navrhol ohledání vozidla za přítomnosti odborníka, který by prověřil, zda je technicky možné, aby byla současně zapnuta obrysová a mlhová světla. Krajský soud tuto námitku vyhodnotil jako opožděnou, protože byla uplatněna až po uplynutí lhůty pro podání žaloby. Z toho důvodu nevyhověl návrhu na provedení dalšího dokazování. Souhlasil také s tím, jak byla ve správním řízení posouzena námitka podjatosti úřední osoby.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností. Důvody, o které ji opírá, lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu spolu s vrácením věci k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel namítá, že zjištěný skutkový stav nemá oporu ve správním spise. Správní orgán vycházel při zjišťování skutkového stavu z výpovědí svědků, které se nezakládají na pravdě. S touto námitkou se krajský soud dostatečně nevypořádal. Není technicky možné, aby svítila jen přední mlhová světla a zadní nikoliv, jak tvrdili svědci. Stejně tak není technicky možné, aby měl zapnutá přední mlhová světla, aniž by současně svítila potkávací světla. Oba svědci však uvedli, že stěžovatel svítil obrysovými (parkovacími) světly a předními mlhovými světly. Krajský soud vycházel z předpokladu, že výpovědi policistů je nutné považovat za pravdivé. Znemožnil stěžovateli prokázat, že existuje konkrétní důvod, proč považovat výpověď svědků za nesprávnou. Tím bylo porušeno stěžovatelovo právo na spravedlivý proces, protože se nemohl dostatečně hájit. Výpovědi policistů obsahují i další nepřesnosti, které zakládají důvodné pochybnosti o tom, že vypovídají o daných skutečnostech tak, jak se opravdu staly. Správní orgány a krajský soud měly prověřit pravdivost tvrzení stěžovatele na základě znaleckého zkoumání, jak v rámci jednání před krajským soudem stěžovatel navrhoval.

III. Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

[6] Žalovaný byl Nejvyšším správním soudem vyzván k vyjádření se ke kasační stížnosti. V přípisu ze dne 18. 12. 2014 ovšem výslovně uvedl, že se vyjadřovat nebude.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřipustnost. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Stěžovatel namítá, že zjištěný skutkový stav nemá oporu ve správním spise a správní orgán při jeho zjišťování vycházel výhradně z výpovědí svědků, které se však nezakládají na pravdě. V rámci jednání před krajským soudem také navrhoval ohledání vozidla za přítomnosti odborníka, který by prověřil, zda je technicky možné, aby byla současně zapnuta obrysová a mlhová světla. Tuto jeho námitku včetně návrhu na doplnění dokazování ale krajský soud odmítl jako opožděnou. Podle § 71 odst. 2 s. ř. s. platí, že žalobce může „rozšířit žalobu (...) o další žalobní body (...) jen ve lhůtě pro podání žaloby.“ Jak ale vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu: „Navrhování důkazů, které mají podpořit tvrzení uvedená v žalobě, popřípadě v jejím včasné rozšíření, nelze považovat za rozšíření žaloby, a není proto omezeno lhůtou stanovenou v § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 27. 4. 2007, č. j. 4 Azs 176/2006 – 84, publ. pod č. 1834/2009 Sb. NSS; či ze dne 6. 8. 2008, č. j. 1 Afs 96/2008 – 88). I v komentářové literatuře se k této problematice uvádí: „Žalobce (...) může v podstatě kdykoliv před vydáním rozhodnutí (resp. při jednání do doby vydání usnesení, že další dokazování prováděno nebude) navrhnout další důkazy. Pokud se ale návrh provedení důkazu nevztahuje ke žádnému žalobnímu bodu, je třeba uplatnit koncentrační mechanismus, což může mít za následek, že soud k takové námitce či návrhu již nebude při rozhodování o věci samé přihlížet.“ (viz Potěšil, L., Šimíček, V. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Leges, 2014. s. 637).

[10] Na otázku navrhování důkazů, resp. odmítnutí návrhů na provedení důkazu také dopadá bohatá judikatura Ústavního soudu, podle níž „[z]ákonem předepsanému postupu v úsilí o právo (zásadám spravedlivého procesu), vyplývající z Listiny základních práv a svobod (čl. 36 odst. 1), nutno proto rozuměti tak, že (...) v řízení před soudem (obecným) musí být dána jeho účastníkovi možnost (...) označit (navrhnout) důkazy, jejichž provedení pro zjištění (prokázání) svých tvrzení pokládá za potřebné; tomuto procesnímu právu účastníka odpovídá povinnost soudu nejen o vznesených návrzích (včetně návrhů důkazních) rozhodnout, ale také - pokud jim neryboví - ve svém rozhodnutí vyložit proč, z jakých důvodů (zpravidla ve vztahu k hmotněprávním předpisům, které aplikoval a právním závěrům, k nimž na skutkovém základě věci dospěl) navržené důkazy neprovedl, resp. pro základ svých skutkových zjištění je nepřevzal (...); jestliže tak obecný soud neučiní, zatíží své rozhodnutí nejen vadami, spočívajícími v porušení obecných procesních předpisů, ale současně postupuje v rozporu se zásadami vyjádřenými v blavě páté (především čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 2) Listiny základních práv a svobod, (...). Tak zvané opomenuté důkazy (...) proto téměř vždy založí nejen nepřezkoumatelnost vydaného rozhodnutí (...), ale současně též jeho protiústavnost (...).“ (srov. nález

Ústavního soudu ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. III. ÚS 61/94; obdobně se k otázce opomenutých důkazů vyjádřil Ústavní soud např. v nálezu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. III. ÚS 2110/07; nebo ze dne 18. 3. 2010, sp. zn. III. ÚS 3320/09 aj.).

[11] Právní závěry týkající se rozhodování o důkazních návrzích převzal do své rozhodovací činnosti také Nejvyšší správní soud (např. v rozsudku ze dne 1. 4. 2008, č. j. 9 Azs 15/2008 - 108, ze dne 28. 5. 2009, č. j. 6 Azs 26/2009 - 100, ze dne 2. 9. 2009, č. j. 2 Azs 26/2009 - 123; či v rozsudku ze dne 15. 12. 2011, č. j. 1 As 84/2010 – 72 aj.). Z citované judikatury vyplývá, že soud není povinen provést všechny důkazy navrhované účastníkem řízení; je ovšem vždy povinen náležitě odůvodnit, z jakých důvodů navrhovaný důkaz neprovedl. Na splnění výše uvedených podmínek je nutné trvat, neboť jsou zárukou práva na spravedlivý proces (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 1 As 155/2014 – 72). Tyto principy mají obzvláště vysokou důležitost v řízení o trestním obvinění podle čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jakým je i řízení v posuzované věci, kde jsou důkazní návrhy obviněného hlavním prostředkem uplatňování ústavně zaručeného práva na spravedlivé projednání věci a práva na obhajobu.

[12] Krajský soud odmítl provést navrhované ohledání vozidla stěžovatele s odůvodněním, že souvisí s novou žalobní námitkou, kterou stěžovatel neuplatnil ve lhůtě pro podání žaloby. Konkrétně mělo jít o námitku, že není technicky možné, aby na jeho vozidle současně svítila mlhová a obrysová světla. Podle Nejvyššího správního soudu ovšem toto východisko nepřiměřeně zužuje skutečnou podstatu stěžovatelových námitek. Ta spočívá v opakovaném tvrzení, že neporušil zákonem stanovené povinnosti, protože jeho vozidlo svítilo tak, jak zákon o silničním provozu vyžaduje. Zjištěný skutkový stav založený výhradně na výpovědi policistů se podle něj nezakládá na pravdě. Tuto hlavní námitku stěžovatel pouze rozvedl tvrzením, že skutečnosti, jak je tvrdí vyslyšení policisté, ani nejsou technicky možné. Podle Nejvyššího správního soudu proto stěžovatel jen navrhoval důkazy, které měly podpořit tvrzení uvedená již v žalobě, kterou tímto způsobem nerozšiřoval, ale pouze upřesňoval. Vztahovaly se k jeho žalobním námitkám, že se nedopustil jednání, které je mu kladeno za vinu, a výpovědi policistů nejsou pravdivé a důvěryhodné. Krajský soud proto neměl daný návrh stěžovatele odmítnout jako opožděný, protože opožděný ve smyslu § 71 odst. 2 s. ř. s. nebyl. Neodůvodnil proto odmítnutí důkazního návrhu stěžovatel náležitým způsobem. Tato kasační námitka je tak důvodná.

[13] Krajský soud by proto v novém řízení měl provést navrhovaný důkaz anebo náležitě a v souladu se zákonem odůvodnit, proč daný důkaz neprovede. Jedině v takovém případě bude plně respektováno právo stěžovatele na spravedlivý proces. Vzhledem k důvodům zrušení rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud neposuzoval zbylé kasační námitky. Zjištěný skutkový stav totiž může v případě provedení navrhovaného důkazu doznat změn a nový rozsudek krajského soudu poté může být opět napaden kasační stížností.

V. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů napadený rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozsudku.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. května 2015

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu